

Oblici suradnje roditelja i odgojitelja u odgojno-obrazovnoj ustanovi

---

Delinić, Mateja

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:173496>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-01**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ
PETRINJA

Mateja Delinić

OBLICI SURADNJE RODITELJA I ODGOJITELJA U
ODGOJNO-OBRAZOVNOJ USTANOVI

Završni rad

Petrinja, 2020.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ
PETRINJA

ZAVRŠNI RAD

IME I PREZIME PRISTUPNIKA: MATEJA DELINIĆ

**TEMA ZAVRŠNOG RADA: OBLICI SURADNJE RODITELJA I
ODGOJITELJA U ODGOJNO-OBRAZOVNOJ USTANOVI**

MENTOR: dr.sc. Adrijana Višnjić-Jevtić

SUMENTOR: mr. Sanja Basta

Petrinja, 2020.

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	1
SUMMARY	2
1. UVOD.....	3
2. SURADNJA.....	4
3. TRADICIONALNI I SUVREMENI OBLICI SURADNJE.....	8
4. TRADICIONALNI OBLICI SURADNJE.....	10
4.1. Individualni razgovor	11
4.2. Razgovori prilikom dolaska/odlaska djeteta	12
4.3. Prednosti i nedostaci individualnih oblika suradnje.....	12
4.4. Roditeljski sastanak.....	13
4.5. Informiranje i motiviranje putem letaka.....	15
4.6. Kutić za roditelje	15
4.7. Otvoreni dan/tjedan	16
4.8. Kreativne radionice	17
4.9. Druženja djece i odraslih.....	17
4.10. Prednosti i nedostaci tradicionalnih oblika suradnje.....	17
5. SUVREMENI OBLICI SURADNJE.....	18
5.1. Web stranica vrtića.....	19
5.2. Aplikacije dostupne na pametnim telefonima.....	20
5.3. Društvene mreže.....	21
5.4. Video i foto dokumentacija	22
5.5. Prednosti i nedostaci suvremenih oblika suradnje	22
ZAKLJUČAK	24
LITERATURA.....	25
PRILOZI.....	27
Izjava o samostalnoj izradi rada	28

SAŽETAK

Osnovna uloga ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja jest da pridonosi cjelokupnom razvoju djeteta u svim njegovim aspektima razvoja, ali i kvaliteti života. Jedan od osnovnih ili ključnih čimbenika za djetetov cjelokupni razvoj je suradnja odgojno-obrazovne ustanove s roditeljima, odnosno obiteljskom zajednicom. Polaskom djeteta u odgojno-obrazovnu ustanovu roditelji, odgojitelji i stručni tim postaju suradnici koji imaju zajednički cilj, a to je dobrobit svakog djeteta ponaosob. Taj je cilj moguće dostići kroz pružanje zajedničke skrbi, njege, odgoja i obrazovanja. Kako bi se ostvarila međusobna suradnja između roditelja i odgojitelja potrebna je međusobna povezanost između obiteljskog doma, ali i zajednice koja uči, a ta je zajednica dječji vrtić. U samom fokusu, odnosno središtu ovog rada naglasak će biti na dostupnim oblicima suradnje između roditelja i odgojitelja u odgojno-obrazovnoj ustanovi. Prikazat će se i detaljno opisati tradicionalni i suvremeni oblici suradnje između roditelja i odgojitelja. Dječji vrtić i obitelj ovisni su jedno o drugome. Sa svakom obitelji i svakim roditeljem, potrebno je graditi jedinstven, kvalitetan, topao i prijateljski odnos koji će se s vremenom nadograđivati i jačati međusobnu i uzajamnu vezu koja će uvelike olakšati cjelokupni rast i razvoj pojedinog djeteta. Stoga će u ovom radu biti opisani razni oblici suradnje koji su se prakticirali prije nekoliko godina, ali i koji se još i danas prakticiraju. Isto tako rasprava će se voditi i o prednostima i nedostacima pojedinih oblika suradnje te će se na samom kraju rada moći zaključiti koji su oblici suradnje, zapravo i oblici koji prikazuju našu današnjicu te koji od njih omogućuju kvalitetnu suradnju između roditelja i odgojitelja, ali i obogaćuju i stvaraju kvalitetniju odgojno-obrazovnu praksu vrtića i vode ka usavršavanju uspješnom kurikulumu vrtića.

Ključne riječi: dječji vrtić, odgojitelj, roditelj, suradnja, tradicionalni i suvremeni oblici rada

SUMMARY

The basic role of institutions of early and preschool education is to contribute to the overall child development in all its aspects, but also to the quality of life. One of the basic or key factors for the child's overall development is the cooperation of the educational institution with the parents, in the family community. When a child goes to an educational institution, parents, educators and the professional team have a common goal, which is individual well-being of each child. This goal can be achieved through the provision of joint care, nursing, upbringing and education. In order to achieve mutual cooperation between parents and educators, it is necessary to have a mutual connection between the family home, but also the learning community, and that community is a kindergarten. In the very focus or center of this paper, the emphasis will be on the available forms of cooperation between parents and educators in the educational institutions. Traditional and modern forms of cooperation between parents and educators will be presented and described in detail. Kindergarten and family are dependent on each other. Eith each family and each parent, it is necessary to build a unique, quality, warm and friendly relationship that will be upgraded over time and strengthen the mutual bond that will greatly facilitate the overall growth and development of each child. Therefore, this paper will describe various forms of cooperation that were practiced several years ago, and are still practiced today. There will also be a discussion about the advantages and disadvantages of certain forms of cooperation and at the very end of the paper it will be possible to conclude which forms of cooperation are, in fact, forms that depict our present. As well as which of them enable quality cooperation between parents and educators, therefore create better educational practice for kindergartens and lead to the improvement of a successful kindergarten curriculum.

Key words: cooperation, educator, kindergarten, parent, traditional and modern forms

1. UVOD

Od samih početaka stvaranja ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja fokus se stavlja na dobrobit djeteta. Uključivanje djeteta u odgojno-obrazovnu ustanovu automatski uključuje i roditelje djeteta, odnosno obiteljsku zajednicu. Smatra se kako su roditelji prvi i najvažniji „odgojitelji“ svoje djece. Dijete kada se rodi najviše vremena provodi uz svoje roditelje. Roditeljstvo je možda i najzahtjevnija uloga u djetetovu životu. Biti kvalitetan roditelj, uzor ili model u pravilnom ponašanju i nije tako lako. Potrebno je mnogo truda, upornosti i volje kako bi netko postao dobrim roditeljem. Polaskom u odgojno-obrazovnu ustanovu dijete upoznaje odgojiteljice i odgojitelje koji će velik dio dana provoditi sa njime, pružati mu skrb, njegu, ljubav i odgoj. Stoga, nakon roditelja, odgojitelji su ti koji će najveći dio dana provoditi sa djetetom. Odgojiteljice/odgojitelji su djetetu drugi roditelji. Miljak (1996) govori kako se odgojitelji ne bi smjeli postaviti u ulogu „ja sam profesionalac i znam bolje kako ću odgajati dijete od roditelja nestručnjaka“, jer odgojitelj je stručnjak koji može pomoći roditeljima, ali im ne smije određivati načine odgajanja. Roditelji su prvi i najvažniji odgojitelji svoje djece. Vrlo je važno stvoriti skladno, prijateljsko i toplo okružje koje će pridonijeti cjelokupnom razvoju djeteta. Kvalitetna obostrana komunikacija između roditelja i odgojitelja jest vrlo važan preduvjet za ostvarivanje suradnje na relaciji roditelj-odgojitelj. Obje strane imaju zajednički cilj, a to je dobrobit djeteta. Roditelji i odgojitelji svakodnevno izmjenjuju informacije o djetetu, ali i uvažavaju međusobne savjete vezane uz djetetov cjelokupni rast i razvoj, razno razne aktivnosti u vrtiću, ali i odgojne postupke i navike. Na taj se način roditeljima daje mogućnost za sudjelovanje u djetetovu životu izvan obiteljske zajednice, ali i odgojiteljima unutar obiteljske zajednice. Ljubetić (2007) navodi da razina i kvaliteta uključenosti roditelja u proces odgoja i obrazovanja djece u vrtiću znatno određuje ne samo kvalitetu odgojno-obrazovnih iskustava djece, nego je i nezamjenjiva prilika njihova vlastitog učenja, tj. razvoja njihovih roditeljskih kompetencija. Osim izravne i svakodnevne komunikacije, suradnja s roditeljima ostvaruje se putem različitih oblika. Ti se oblici mogu podijeliti na tradicionalne i suvremene. Neki od njih su: individualni razgovori s roditeljima, roditeljski sastanci, kutić ili pano za roditelje, radionice sa roditeljima i

djecom, ankete/brošure, web stranice, e- mail, telefonski razgovori i ostalo. U današnje je vrijeme naglasak na uključivanju roditelja u razno razne aktivnosti vrtića kako bi se stvorio kvalitetan odnos na relaciji dječji vrtić- roditelj. No na taj se način utječe i na kvalitetu provođenja programa u odgojno obrazovnim ustanovama. Sve se više ističe važnost uključivanja roditelja u rad vrtića, tako da je vrtić za roditelje otvorena zajednica u koju su uvijek dobrodošli. Zato se razvoj odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma u vrtiću ne može postići parcijalno i mehanički, nego se taj proces obavlja postupno i sustavno, a kao rezultat zajedničkog promišljanja i rada svih koji u njemu sudjeluju (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2014). Upravo zbog toga možemo zaključiti da su vrtić i obitelj dva temeljna čimbenika kvalitete odgoja i obrazovanja (Rosić i Zloković, 2003).

2. SURADNJA

U današnje vrijeme sve više imamo prilike čuti termine suradnja ili partnerstvo. Velik broj ljudi smatra da su pojmovi suradnja i partnerstvo istoznačnice, no to nije tako. Suradnja odgojno-obrazovne ustanove i obiteljske zajednice temelji se prvenstveno na uključenosti roditelja. Tako i Milanović (1997) u svojim navodima objašnjava da je dijete jedini svjedok naših uloga u svojem odrastanju te kako su djetetu potrebni i roditelji, ali i odgojitelji iako su vrlo rijetko svi troje zajedno. Suradnja je najčešće individualna i formalna. Ako je odnos između odgojno-obrazovne ustanove i obiteljske zajednice suradnički najčešće se teži dostići ciljeve i ostvariti planove odgojitelja i roditelja, a fokus usmjeren na dijete pada u drugi plan. U suradnji su i roditelji i odgojitelji odvojeni, ali konstantno je prisutno podržavanje i međusobno uvažavanje. Često se može vidjeti kako je u tzv. hijerarhiji ustanova pri samom vrhu, dok su roditelji ispod i zapravo samo potvrđuju ono što je ustanova predložila. Moglo bi se reći da su roditelji druga strana odgoja djeteta u suradničkim odnosima. Rosić (2005) govori kako se roditelje treba prihvaćati kao suradnike kojima se pomaže prepoznati i otkloniti probleme.

Pojam partner možemo usporediti pojmovima suigrač, sudionik. Partnerstvo se temelji na jednom kvalitetnom i suradničkom odnosu, u ovom slučaju između roditelja i odgojitelja koji imaju zajednički zadatak, a to je postizanje određenog i zajedničkog cilja za dobrobit djeteta, roditelja, ali i odgojitelja, odnosno cijele

zajednice. Ljubetić (2014) navodi kako u kontekstu partnerstva odgojno-obrazovnih ustanova i obitelji, odnosno roditelja i odgojitelja i odgojitelja/učitelja, partnerstvo određujemo kao najvišu razinu suradničkih odnosa pojedinca iz obiteljske zajednice (najčešće roditelji i/ili staratelji) i vrtića/škole (najčešće odgojitelji/učitelji i stručni suradnici) usmjerenih na postizanje zajedničkog cilja (dobrobit djeteta), a koji se odvijaju u određenom kontekstu (vrtić/škola koju dijete pohađa) i imaju određeno vrijeme trajanja (najčešće za boravka djeteta u odgojno-obrazovnoj ustanovi).

Najvažniji elementi partnerstva prema (Blue Banning i sur., 2004.; Dunst, 2004.; Dunst i Trivette, 2010.; prema Ljubetić, 2014) su:

- Poštenje
- Poštovanje
- Vjerovanje
- Otvorena komunikacija
- Fleksibilnost
- Aktivno slušanje
- Dijeljenje informacija
- Neosuđivanje

U partnerskom odnosu, obitelj i ustanova smještaju dijete, njegovu dobrobit, potrebe i kapacitete u centar pozornosti obiju strana koje imaju iste interese, ciljeve i zadaće. Štoviše, njihova opredijeljenost je pružanje maksimalne potpore jednih drugima s ciljem dosizanja onih ciljeva koji su u djetetovu najboljem interesu (Ljubetić, 2014).

Obzirom na današnji ubrzani način života sve je veća potreba za upisom djece u vrtić, ali i međusobnom suradnjom. U Hrvatskoj je suradnja obitelji i odgojno-obrazovnih ustanova zakonski određena (Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju, 2014), ali nisu navedeni oblici suradnje ni način provedbe. Često će odgojitelji biti ti koji će roditelje potaknuti na suradnju. Kako tehnologija napreduje, povećava se i broj oblika suradnje. Oblici suradnje mogu se podijeliti na tradicionalne i suvremene. Ovisno o ustanovama, odgojiteljima i roditeljima oblici suradnje se u svakoj ustanovi razlikuju. Najbolje je koristiti se oblicima suradnje koji odgovaraju svima i koji su lako dostupni. Velik dio odgojno-obrazovnih ustanova koristi se pisanom komunikacijom i održavanjem roditeljskih sastanaka.

Tablica 1. *Razlike između suradnje i partnerstva obitelji i odgojno-obrazovne ustanove (Ljubetić, 2014., str. 6-8)*

Između pojmova suradnja i partnerstvo postoje temeljne razlike prema kojima se oni razlikuju. Najvažnija razlika između suradnje i partnerstva je ta da u suradnji ustanova zauzima viši položaj od roditelja, odnosno obitelji. Isto tako, većina roditelja nije aktivno uključena u suradnički odnos, već surađuju samo po potrebi. Pojam partnerstva označava zajednički cilj, a to je dobrobit djeteta, usmjerenost isključivo na dijete. Ustanova i roditelji zajedničkim trudom i radom žele postići samo ono najbolje za dijete. Iz Tablice 2. se vrlo lako mogu iščitati temeljne razlike između suradnje i partnerstva.

Čimbenici	Suradnja obitelji i odgojno-obrazovne ustanove	Partnerstvo obitelji i odgojno-obrazovne ustanove
Roditelji	<p>Percipiraju se kao „druga strana“ u odgoju djece.</p> <p>Povremeno se uključuju u aktivnosti ustanove.</p> <p>Nedostatno informirani o svojim pravima/obvezama u svezi partnerstva s ustanovom.</p> <p>Dolaze u ustanovu šo pozivu i/ili u točno određeno vrijeme.</p>	<p>Percipiraju se kao prvi „učitelji,, svoje djece.</p> <p>Uključeni su u sve aktivnosti ustanove. Dobro informirani o svojim pravima i obvezama u svezi partnerstva sa ustanovom.</p> <p>Dobrodošli su u ustanovu bez ograničavanja vremena boravka u njoj.</p>

Odgojno-obrazovno osoblje	Nedostatno osposobljeni tijekom formalnog obrazovanja za izgradnju partnerskih odnosa s obiteljima. Pomanjkanje interesa za unaprijeđivanje kompetencija u području partnerstva.	Osviješteni i informirani o važnosti te kvalitetno osposobljeni za izgradnju partnerskih odnosa s obiteljima. Pojačani interes za unaprijeđivanje kompetencija u području partnerstva.
Ciljevi/zadaci/interesi	Pojedinačni, jednosmjerni interesi „dviju strana“.	Opći, posebni, dvosmjerni, u fokusu djeteta i njegova dobrobit.
Senzibilitet odgojno-obrazovnog osoblja	Nedostatno senzibilizirani za potrebe obitelji.	Izrazito senzibilizirani za potrebe obitelji.
Odnosi	Hijerarhijski pozicionirani-roditelji imaju niži rang u odnosu na odgojno-obrazovno osoblje u ustanovi.	Ravnopravni roditelji, partneri odgojno-obrazovnog osoblja u ustanovi.
Komunikacija	Rijetka, nedostatno otvorena, površna i gotovo u pravilu javlja se s pojavom teškoća u djetetovu učenju i/ili ponašanju.	Kontinuirana, otvorena, iskrena, podržavajuća, ravnopravna.
Inicijativa	U pravilu, inicijativu ima ustanova.	Inicijativa je obostrana i nadopunjujuća.

Motivacija	Niska razina intrizične motiviranosti za izgradnju partnerstva; suradnja najčešće „prigodničarska“.	Visoka razina intrizične motiviranosti za izgradnju i unaprjeđivanje partnerskih odnosa na svim poljima odgojno-obrazovnog rada.
Aktivnosti obitelji i ustanove	Najčešće usmjerene na informiranje o djetetovim postignućima; instruiranje roditelja za pružanje pomoći djetetu oko domaćih zadaća.	Aktivno sudjelovanje u izgradnji kurikulumu ustanove.
Obitelj-ustanova-lokalna zajednica	Percipiraju se kao odvojeni sustavi koji autonomno funkcioniraju i samo povremeno i po potrebi surađuju.	Percipiraju se kao međusobno povezani sustavi u stalnoj interakciji i međudjelovanju.

Slunjski (2008) navodi da je kvalitetno partnerstvo vrtića s roditeljima mnogo više od angažiranja roditelja u prikupljanju materijala za aktivnosti djece.

3. TRADICIONALNI I SUVREMENI OBLICI SURADNJE

Osim što ih možemo podijeliti na tradicionalne i suvremene, oblici suradnje se dakako razlikuju i po kriterijima, odnosno karakteristikama poput broja sudionika, sadržaja suradnje, ali i načina komunikacije. Oblici suradnje prema broju sudionika mogu se podijeliti na: individualne i skupne. Prema sadržaju suradnje mogu se podijeliti na: informativne, edukativne, savjetodavne i zabavne. Prema načinu komunikacije mogu se podijeliti na usmene i pismene. Navedeni oblici suradnje mogu se još razvrstati i na formalne (informativni razgovor, roditeljski sastanak, druženja s roditeljima, proslave, priredbe), ali i na neformalne (vrijeme dovođenja i odvođenja djeteta iz odgojno-obrazovne ustanove, poruke i bilježnice, oglasne ploče, ruksak), Milanović, Gabelica Šupljika, Starc, Jukić Lušić, Pleša, Rajković, Šaravanja, Šarić, Modrić, Dragojević, Profaca i Žižak (2014).

Ono što je također važno naglasiti da se u današnje vrijeme sve više javljaju novi, odnosno, suvremeni oblici suradnje. Kako tehnologija napreduje, tako su i mogućnosti suradnje između roditelja i odgojno-obrazovne ustanove sve veće. Većina mladih roditelja u današnje vrijeme imaju pristup internetu, mobilnim telefonima, prijenosnim računalima, tabletima i ostaloj tehnici. Danas, gotovo svi vrtići imaju svoju vlastitu web stranicu dostupnu roditeljima, odgojiteljima ali i širem dijelu građana. Na web stranicama se mjesečno, tjedno ili čak i dnevno objavljuju razno razna događanja u vrtiću, aktivnosti djece, obavijesti i ostalo. Uz web stranice, dostupne su i internetske aplikacije poput Vibera, Whatsapp, Facebooka na kojima roditelji i odgojitelji imaju zajedničke grupe putem koji razmjenjuju informacije, ideje, savjete, prijedloge aktivnosti, ali najvažnije je zapravo komunikacija. Jedan, pomalo neobičan i više poslovni oblik suradnje jest e-mail koji također služi za razmjenu informacija i obavijesti, koristi se više za educiranje ili stručna usavršavanja. Uz sve navedeno oblici suradnje mogu se podijeliti i po ulozi roditelja u pojedinom načinu suradnje što se može iščitati iz dolje navedene Tablice 2.

Tablica 2. *Podjela modaliteta suradnje roditelja i odgojitelja u odnosu na ulogu koju u njemu imaju roditelji*(Višnjić Jevtić, Visković, Rogulj, Bogatić i Glavina, 2018., str.86)

Uloga roditelja	Aktivnosti
Pasivna	<p>Pisana komunikacija i obavijesti</p> <p>Glasila i pisma</p> <p>Dnevnici i Izvještaji o napretku</p> <p>Roditeljski sastanci i radionice za roditelje</p> <p>Individualni razgovori s roditeljima</p> <p>Razgovori prilikom dolaska/ odlaska</p> <p>Dani otvorenih vrata</p>

Aktivna	<p>Komunikacija preko suvremene tehnologije</p> <p>E-portfolio</p> <p>Elektronička pošta i SMS</p> <p>Mobilne aplikacije</p> <p>Društvene mreže i mrežne stranice</p> <p>Druženje djece i odraslih</p> <p>Boravak roditelja u odgojnoj skupini</p> <p>Posjete domovima djece</p> <p>Sudjelovanje u tvorbi kurikuluma</p> <p>Sudjelovanje u radu upravljačkih tijela</p>
---------	---

4. TRADICIONALNI OBLICI SURADNJE

Kao što se u gornjoj tablici može isčitati u tradicionalne oblike možemo ubrojati zapravo sve u kojima je uloga roditelja pasivna. Ljubetić (2012) te Milanović i sur. (2014) za tradicionalne oblike suradnje obitelji i vrtića navode sljedeće:

- Individualni razgovori
- Roditeljski sastanci
- Kreativne radionice
- Otvoreni tjedan
- Druženja djece i odraslih
- Kutici za roditelje
- Informiranje i motiviranje putem letaka

4.1. Individualni razgovor

Jedan od najpoznatijih, ali i najstarijih oblika suradnje jest individualni razgovor. Individualni razgovor spada pod tradicionalne oblike suradnje. Također to je i dijalog koji se vodi između odgojitelja i roditelja svakog djeteta ponaosob. Uz pomoć individualnog razgovora mogu se pratiti djetetove sposobnosti, mogućnosti, kompetencije, u konačnici uspjeh djeteta. To je jedan od načina u kojemu je roditelj aktivni sudionik djetetova života. Roditelj tada ima priliku uvidjeti sliku svoga djeteta izvan obiteljskog doma. Vrlo je važno da se individualni razgovor održava isključivo između roditelja i odgojitelja, radi zaštite privatnosti i dječjih prava. Nikako nije uputno održavati individualni razgovor u isto vrijeme za više djece, tada se individualnom razgovoru gubi smisao. Poželjno je da se individualni razgovor održava jednom ili dvaput godišnje. Mnogo roditelja ima mišljenje da je individualni razgovor nešto loše i da je problem u njihovu djetetu, no to uopće ne mora biti tako. Individualni razgovor omogućava pružanje informacija o djetetovu napretku i uspjehu. Isto tako od iznimne je važnosti sazvati individualni razgovor od strane odgojitelja ili roditelja kada se pojavi neki problem, ako dijete odbija ići u vrtić, ako dolazi tužno, ljutito ili frustrirano, ako govori kako se nitko ne želi njime igrati ili ako je nesigurno. Obostrani cilj bi trebao biti pomoći djetetu. Isto tako, ako postoji neki obiteljski problem bilo bi poželjno da ga se podijeli sa odgojiteljem kako bi znao pravodobno reagirati i kako ne bi povrijedio dijete. Jedna važna stavka je ta da se i prilikom individualnih razgovora roditeljima može ukazati na moguće zdravstvene tegobe, poteškoće koje oni do tada možda nisu primijetili. Važno je otkriti na vrijeme problem i uputiti roditelje određenom stručnjaku. Prije održavanja individualnog razgovora vrlo je važno biti kvalitetno i dobro pripremljen. Dobro će doći pisana priprema o svakom djetetu, moguća pitanja za roditelje, djetetovi likovni radovi, pedagoška dokumentacija u kojoj su zabilježena zapažanja o djetetu, fotografije koje prikazuju u kojim sve aktivnostima dijete sudjeluje i ostalo. Odgojiteljice mogu odrediti i vlastito održavanje individualnih razgovora, odnosno raspored na koji se roditelji mogu zapisati, a to je najčešće jednom mjesečno. Individualnom razgovoru trebale bi nazočiti obje odgojiteljice, ali i oba roditelja. Takav pristup radu donosi kvalitetu odgojno-obrazovne prakse vrtića. Individualni razgovor trebao bi trajati oko 30-ak minuta, nikako ne dulje. Važno je dočekati

roditelje uz dobrodošlicu te stvoriti ugodnu, toplu i prijateljsku atmosferu kako roditelji ne bi bili napeti i kako bi mogli sudjelovati u razgovoru bez nervoze. Individualni razgovori su dosada u većini slučajeva prihvaćeni s obje strane.

Na kraju krajeva važno je reći da individualni razgovori odgojiteljicama omogućuju uvid u bolje razumijevanje djeteta i roditelja, obiteljske vrijednosti, način odgajanja, interese djeteta, ali isto tako mogu upitati roditelje koja su njihova očekivanja od odgojno-obrazovne ustanove i samih odgojiteljica. Individualni razgovor će stvoriti kvalitetniju emocionalnu vezu između roditelja i odgojitelja, ali i zadovoljavanje djetetovih potreba u vrtiću.

4.2. Razgovori prilikom dolaska/odlaska djeteta

Prije nekoliko godina razgovori „na kvaki“ bili su jedan od glavnih i uobičajenih oblika suradnje između roditelja i odgojitelja. Moglo bi se reći da spadaju u neformalne oblike suradnje. Takva se komunikacija odvijala svakodnevno prilikom dovođenja ili odvođenja djeteta iz vrtića. Uglavnom je trajala vrlo kratko. Roditelji bi najčešće postavili pitanja uz djetetovu prehranu, obavljanje nužde, spavanje, a odgojiteljice bi im rekle ako je slučajno došlo do neke ozljede ili nekog problema. Takav se razgovor prakticira i danas, neki ga čak nazivaju razgovor, odnosno komunikacija „na kvaki“, vrlo je kratak i svakodnevan. Ovakvi razgovori su vrlo kratki jer je danas u većini skupina velik broj djece i odgojiteljice budnim okom moraju dobro paziti i pratiti svako dijete kako ne bi došlo do neke nezgode. Razgovor „na kvaki“ ne može zamijeniti individualni razgovor iz razloga što je razgovor „na kvaki“ nešto što se događa svakodnevno i bez određene pripreme, dok je za individualni razgovor priprema potrebna, a uz to nije dio svakodnevice, odnosno održava se vrlo rijetko.

4.3. Prednosti i nedostaci individualnih oblika suradnje

Individualni oblici suradnje kao i svi ostali imaju svoje prednosti i nedostatke. Njihova najveća prednost jest izravni oblik komuniciranja između odgojitelja koji predstavlja odgojno-obrazovnu ustanovu i roditelja koji predstavlja obiteljsku

zajednicu. Prilikom individualnih oblika suradnje roditelj ima priliku aktivno slušati svog sugovornika (u ovom slučaju odgojitelja), pratiti mimiku lica, vidjeti djetetove likovne radove, fotografije, dok u većini drugih slučajeva to i nije baš tako jednostavno. Kao prednosti individualnog razgovora mogu se navesti: točno primanje informacija o djetetu, uvid u djetetove likovne radove, češći susret s roditeljima, uvid u stanje obiteljske zajednice, privatnost, izravna komunikacija „licem u lice“, nema financijskog troška. Nedostatci individualnih razgovora su: nedovoljna pripremljenost roditelja ili odgojitelja, određeno vrijeme.

Individualni razgovor ne mora biti organiziran samo radi lošega, već i radi napretka djeteta, zapažanja u igri i aktivnostima. Individualni razgovor bi trebao biti jedan miran i staložen razgovor, temeljen na međusobnom poštovanju i povjerenju, s ciljem poboljšanja djetetu. i uvažavanju.

4.4. Roditeljski sastanak

Prema Milanović i sur. (2014) roditeljski sastanak je najčešći oblik okupljanja i rada stručnjaka sa skupinom roditelja djece koja su uključena u neki od institucionalnih programa. Roditeljski sastanci mogu imati različite ciljeve i ciljevima odgovarajuće oblike rada. U vrtiću se najčešće održavaju roditeljski sastanci informativnog i komunikacijskog tipa. Ponekad se održavaju i roditeljski sastanci oglednog tipa i druženje roditelja i djece zajedno. Autorica Ljubetić (2012) roditeljske sastanke dijeli na informativne i tematske.

Kako samo ime govori informativni roditeljski sastanci održavaju se s ciljem informiranja roditelja o nekim bitnim karakteristikama u razvoju, o održanim aktivnostima i događanjima. Predavači tog roditeljskog sastanka najčešće su ili odgojitelji ili odgojitelji i stručni tim kojeg čine psiholozi, pedagozi, socijalni pedagozi, logopedi ili defektolozi. Za informativni oblik roditeljskog sastanka moglo bi se reći da je i najvažniji jer roditeljima nudi mogućnost učenja, zajedničke interakcije ali i dobitak kvalitetnih znanja koja će im uvelike koristiti u njihovu daljnjem odgoju djeteta. Najčešće, takvi roditeljski sastanci većini roditelja nažalost i nisu zanimljivi, no velik dio njih razumije da su izrazito važni i da bi bilo dobro poslušati što će im reći stručnjaci. Prilikom održavanja informativnog roditeljskog sastanka vrlo je važna kvalitetna i stručna priprema odgojitelja. Isto tako potrebno je

da odgojitelj sve stručne termine pokuša što je više moguće prilagoditi razumljivom jeziku roditelja. Između roditelja postoje velike oscilacije u zanimanjima, odnosno stručnoj spremi. Od onih sa samo osnovnom ili srednjom školom do fakultetski obrazovnih roditelja. Potrebno je prilagoditi se kako bi svima bilo razumljivo i kako bi shvatili srž roditeljskog sastanka. Još je važno naglasiti da se informativni roditeljski sastanak najčešće održava na početku pedagoške godine na inicijativu odgojitelja ili stručnog tima vrtića.

Roditeljski sastanci oglednog tipa održavaju se kako bi se roditeljima prikazao način odgajateljeva rada, ali i način (ne) prihvaćanja takvog rada djeteta. Ovakav tip roditeljskog sastanka odvija se u ugodnijoj atmosferi koja više pogoduje i roditeljima, ali i odgojitelju. Ovakvi sastanci se, u odnosu na informativni oblik roditeljskog sastanka i roditelji sviđaju mnogo više. Imaju prilike vidjeti reakcije svoje djece, načine i sadržaje rada, zapravo imaju uvid u djetetov život izvan obiteljske zajednice.

Roditeljski sastanci koji se održavaju u svrhu druženja djece i odraslih važan su čimbenik kvalitetnog odgoja i obrazovanja i međusobne suradnje roditelja i odgojitelja. Ovakvi roditeljski sastanci isto tako pogoduju odgojiteljima i roditeljima. Atmosfera je opuštenija i prijateljska. Takvi se roditeljski sastanci mogu povezati sa razno raznim priredbama, svečanostima. Najčešće su to završne priredbe uz određeni program, priredbe povodom blagdana (Božić, Uskrs, Dan vrtića i mnogi drugi..). Reakcije su sa obje strane najčešće pozitivne i zadovoljavajuće te se svi zajedno družu i vesele.

Milanović i suradnice (2014) navode kako se posljednjih pet do šest godina, a u skladu s načinom na koji su uređeni odnosi i komunikacija između djece, odgojitelja, roditelja i ostalih djelatnika vrtića (demokratični i prihvaćajući ili više autoritarni i kruti), roditeljski se sastanak sve rjeđe organizira kao predavanje, s klasičnom diskusijom na kraju. Sve češće je to diskusijska skupina, radionica, ugodno druženje, popularno nazvano komunikacijski roditeljski sastanak. Prilikom prisutstva na ovakvim roditeljskim sastancima roditelji se razvijaju u svim aspektima roditeljstva. Na taj način roditelji stječu nova znanja te ih uklapaju u svoja postojeća iskustva o kojima onda promišljaju, iznose vlastita mišljenja i stavove te aktivno sudjeluju u interakciji sa ostalim roditeljima koji su po prilici istih godina kao i oni.

Tematski roditeljski sastanak namijenjeni su određenoj tematici, mogu je birati roditelji, odgojitelji ili stručni suradnici.

4.5. Informiranje i motiviranje putem letaka

Prema Milanović i suradnicama (2014) letak je popularno i jednostavno sredstvo komunikacije koje sažeto ili opširno informira zainteresirane pojedinoj temi i motivira ih na nova promišljanja, djelovanja ili rasprave. Danas su oni jednako uobičajen oblik komunikacije u odgojno-obrazovnim institucijama i u područjima ekonomske propagande i tržišta novca i proizvoda. Za razliku od ekonomski orijentiranih letaka koji se nude nepoznatim korisnicima, u odgojno-obrazovnim institucijama letci se nude korisnicima koji nisu anonimni – oni su ili aktualni ili budući korisnici vrtićkih usluga, zainteresirani sudionici odgojno – obrazovne zajednice, članovi lokalne zajednice i sl.

4.6. Kutić za roditelje

Kutići za roditelje drugi su naziv za informativne kutiće koji se najčešće nalaze na ulazu u neku sobu dnevnog boravka. Prema Jeić, Smiljanić i Kuljašević (2013) kutići za roditelje trebaju biti prozor u život vrtićke grupe, također kutići trebaju biti informativni, a sadržaji aktualni, trebaju pratiti događanja u skupini i biti zanimljivi. Kutić za roditelje najčešće se sastoji od oglasne ploče na kojoj se nalaze obavijesti vezane uz razna događanja skupine, izletima, blagdanima, organizaciji rada, potrebi za prikupljanjem raznog materijala za oplemenjivanje centara aktivnosti. Vrlo je važno da bude pristupačan roditeljima te da se nalazi u razini njihovih očiju. Poruke trebaju biti jasne i razumljive svim roditeljima. Isto tako trebala bi biti napisana velikim slovima kako bi se s lakoćom mogla pročitati i razumijeti. Potrebno je redovito izmijenjivati i pregledavati kutiće za roditelje.

Kutić za roditelje služi:

1. Za izvješćivanje o dostignućima i osobitostima skupine, a ne za isticanje pojedinog djeteta:

- Koliko je djece u čemu samostalno?
- Kako se djeca druže, gdje, zašto?

- Kako djeca rješavaju konflikte?
- Kako se djeca dogovaraju, razgovaraju, igraju?
- Što zamišljaju, izmišljaju?
- Koliko su spretni, sigurni u čemu?
- Što su naučili i znaju: napraviti, ispričati, otpjevati, otplesati, srediti, preurediti?

2. Za izvješćivanje o životu i radu skupine ili vrtića:

- Osobna karta skupine
- Osobna karta kuće
- Promjene odgojitelja tijekom godine
- Što odgojitelj s djecom radi i što će raditi
- Što se od roditelja očekuje da donese, sakupi, napravi, savjetuje, uoči..
- Povratna informacija o tome kako se iskoristilo to što je roditelj donio, sakupio..
- Poziv roditeljima ili obavijest da neposredno sudjeluju kao organizatori ili domaćini djeci na svojem radnom mjestu ili kao gosti u skupini
- Kako im je bilo na predstavi, izložbi, zimovanju..
- Što jedemo-jelovnici

4.7. Otvoreni dan/tjedan

Jedan od tradicionalnih oblika suradnje je i otvoreni dan/tjedan ili čak i mjesec. Održava se s ciljem da se i roditeljima, djedovima i bakama omogući uvid u sustav funkcioniranja odgojno-obrazovne ustanove. Prije takvih događanja sve treba biti unaprijed dogovoreno sa obje strane. Najčešće odgojitelji osmisle neke tematske aktivnosti. Npr. djedovi i bake se pozivaju kada se obilježava Dan starijih i nemoćnih. Tada oni djeci pokazuju na koje su se načine oni igrali u svome djetinjstvu, a djeca pokazuju odraslima kako se oni sada igraju. Prilikom razgovora o hobijima ili budućem zanimanju, mogu se pozvati roditelji kako bi se predstavili djeci. Otvoreni tjedan može se koristiti i za čitanje slikovnica, predstave, radionice, posjet odgojne skupine, itd..

4.8. Kreativne radionice

Cilj ovakvih radionica je opušteno, zajedničko druženje roditelja, djece i odgojitelja. Važno je stvoriti prijateljsku i ugodnu atmosferu. Mogu biti inicirane od strane roditelja ili odgojitelja. Npr. u vrijeme maskenbala za izradu maski ili kostima, za božićno vrijeme, ukrašavanje sobe dnevnog boravka i izrada ukrasa za kod kuće.

4.9. Druženja djece i odraslih

Zajednička druženja između djece, odgojitelja i roditelja čine temelj zdravog odnosa i kvalitetne komunikacije. Kroz zajednička druženja između djece i odraslih omogućuje se uvid u život djeteta izvan obiteljske zajednice, ali i u samoj obiteljskoj zajednici. U druženja se ubrajaju razne tematske ili kreativne radionice, posjet radnom mjestu, posjet obitelji, zajednički izleti djece, roditelja i odgojitelja, priredbe i završne svečanosti. Prije održavanja jednog ovakvog oblika suradnje, od iznimne je važnosti sve dobro isplanirati, dogovoriti, obavijestiti i realizirati kako bi sve prošlo u najboljem redu te u toploj, ugodnoj i prijateljskoj atmosferi. Mogu biti u vrtiću ili izvan njega. Prema Gluščić i Pustaj (2008) uloga odgojitelja je velika tijekom realizacija, pogotovo kod djece čiji roditelji nisu u mogućnosti sudjelovati, njima treba mnogo više odgojiteljeve pažnje od djece čiji su roditelji prisutni. Ovakav vid neformalnog zabavnog druženja jača suradnju odgojitelja i roditelja, ali nije obavezan u radu odgojitelja pa ima skupina koje to nikada ne upriliče (Mašković, Sokač i Drožđan 2019).

4.10. Prednosti i nedostaci tradicionalnih oblika suradnje

Odgojitelji se najčešće koriste tradicionalnim oblicima suradnje. Tradicionalni oblici suradnje gotovo da i ne mogu zastarjeti jer se sa njima koristi velika većina odgojiteljica/odgojitelja. Za tradicionalne oblike suradnje potrebno je više vremena za pripremu, kvalitetna organizacija, otvorenost za nova upoznavanja i zajedničku suradnju sa roditeljima. Individualni oblici suradnje i roditeljski sastanci najpoznatiji su tradicionalni oblici suradnje. Svaka odgojno-obrazovna ustanova provodi individualne razgovore i roditeljske sastanke na neki svoj poseban način. Svaka se ustanova, baš kao i svaki roditelj te odgojiteljica/odgojitelj razlikuju po svojim

razmišljanjima, stavovima i načinu rada, odnosno obliku suradnje. Stoga se svaki oblik suradnje sastoji i od prednosti, ali i od mana. Prednosti tradicionalnih oblika suradnje:

- Dovoljno vremena za pripremu
- Unaprijed dogovoreno vrijeme održavanja
- Održavaju se uživo
- Zajedničko provedeno vrijeme (roditelji i djeca)
- Razmjena iskustva
- Korisne informacije
- Mogućnost postavljanja pitanja i trenutnog dobivanja odgovora
- Okupljanje i komunikacija većeg broja ljudi
- Međusobno upoznavanje

Nedostatci tradicionalnih oblika suradnje:

- Planiranje i priprema
- Slobodno vrijeme
- Odaziv roditelja
- Aktivno sudjelovanje roditelja
- Kompetencije odgojitelja

5. SUVREMENI OBLICI SURADNJE

Unazad nekoliko godina sve se više teži razvoju tehnologije u svim njenim aspektima. Pojavio se užurbani način života, pogotovo kod mlade populacije. Tehnologija utječe na cjelokupnu ljudsku zajednicu. Vremena se mijenjaju te se sve više pažnje posvećuje tehnologiji. Tako dolazi i do noviteta u odgojno-obrazovnim ustanovama. Uvođenje novih tehnologija u proces učenja i poučavanja omogućava korištenje novih metoda poučavanja i učenja. Time se mijenjaju odnosi nastavnik/odgojitelj-dijete-roditelj. Suvremeni uređaji omogućavaju reprodukciju i snimanje audio i videomaterijala, uporabu različitih edukacijskih aplikacija, on line razmjenu materijala, kao i mogućnost komunikacije na daljinu porukama i

videopozivima (Diković, Tatković N. i Tatković S., 2016). Uz dosadašnje tradicionalne oblike suradnje između roditelja i odgojitelja pojavili su se i suvremeni oblici suradnje, odnosno oblici suradnje koji odgovaraju današnjem načinu življenja, ali i same komunikacije. Odgojitelji kao kompetentni profesionalci, istražitelji u akciji trebaju svaku novinu prihvatiti. Učiti i nadograđivati svoje znanje kako bi se mogli prilagoditi trenutnoj situaciji. Mladim odgojiteljicama/odgojiteljima to vjerojatno i neće biti problem, no starijoj populaciji to vjerojatno i jest problem. No, uz puno volje, želje i uloženog truda sve se može naučiti. Tako u suvremene oblike suradnje možemo uvrstiti ove:

- Web-stranica vrtića
- E-mail adresa
- Facebook
- Viber
- WhatsApp
- Webinar
- Forum
- Video i foto dokumentacija

Korištenjem suvremenih oblika komunikacije ne umanjuje se vrijednost tradicionalnih oblika komunikacije, već se ona proširuje i unaprjeđuje. Sve aktivnosti zabilježene na fotografijama govore puno i olakšavaju nastojanje odgojitelja da prezentira svoj rad tijekom dana. Ovo je dobar primjer kako iskoristiti digitalne medije na prvom roditeljskom sastanku (Višnjić Jevtić i sur., 2018).

5.1. Web stranica vrtića

Kako tehnologija napreduje tako su se i vrtići tehnološki osvijestili. U današnje vrijeme rijetko gdje se može pronaći vrtić koji nema svoju Web stranicu. To su najčešće vrtići koji se nalaze izvan grada u ruralnim sredinama gdje je pristup internetu otežan. Ako su web stranice kvalitetno izrađene, obogaćene mnoštvom sadržaja privlačnih na prvi pogled nude se mogućnosti suradnje između lokalne zajednice i vrtića, suradnje s roditeljima, ali i šire. Višnjić Jevtić i sur. (2018) navode kako web stranice dječjih vrtića imaju različite korisnike: roditelje kao prioritetne

korisnike usluga, odgojitelje, stručne suradnike, djecu, poslodavca ili slučajnog surfera, a podatci, tj. informacije i fotografije koje se objavljuju na mrežnim stranicama moraju biti sukladne zakonima i zakonskim odredbama. Današnji vrtić svoj virtualni identitet temelje na informacijama kao što su lokacija, mapa, programi, galerija, slika, različite poveznice, dokumenti te natječaji. Komunikacija putem web-stranice vrtića je jednosmjerna i roditelji tek ponekad imaju priliku biti aktivnim dijelom te komunikacije. Dvosmjerna komunikacija može se postići ako web-stranica vrtića ima forum, a i tada je riječ o samo djelomično dvosmjernoj komunikaciji.

5.2. Aplikacije dostupne na pametnim telefonima

Unazad nekoliko godina pojavilo se mnogo aplikacija koje se mogu instalirati na pametne telefone, a danas se njima koristi sve više populacije. To su aplikacije koje služe za komunikaciju, prijenos informacija među ljudima. Uz pomoć takvih aplikacija danas nije problem čuti se sa nekim tko ne živi u Republici Hrvatskoj. Pojavom tih aplikacija pisani način prenošenja informacija kao npr. pismo koristi se sve rjeđe, no to ne znači da tradicionalni oblici komunikacije, suradnje gube svoj smisao već da ih oplemenjuje jedan novi način komunikacije kojemu se treba prilagoditi kako bismo bili u korak s vremenom. Maleš (2012) objašnjava kako društvene mreže i aplikacije na pametnim telefonima omogućuju odgojiteljima da roditelje mogu obaviještavati u bilo koje vrijeme o svemu što je vezano za njihovo dijete. Neke od aplikacija za pametne telefone koje su danas poprilično popularne su: WhatsApp, Viber, Teams i slično. One nam nude mogućnost komunikacije, razmjene informacija, tekstualne poruke, prijenos video i foto dokumentacije, pozive i ostalo. Uz pomoć ovih aplikacija odgojitelji mogu izraditi grupu svoje skupine gdje će biti prisutni svi roditelji iz skupine te će se tamo dijeliti razne informacije vezane uz skupinu. Na taj se način odgojitelju omogućuje brzo slanje poruke te brza povratna informacija. Naravno, uz stvaranje grupe dostupna je i komunikacija između roditelja i odgojitelja individualno, izvan grupe. Roditelji, baš kao i odgojitelji imaju mogućnost postavljati pitanja ili započeti komunikaciju ako ih nešto zanima ili nešto ne razumiju te traže pojašnjenje.

5.3. Društvene mreže

Jedan od suvremenih oblika suradnje su i društvene mreže. Omogućuju međusobnu interakciju ljudi. Neke od najpoznatijih društvenih mreža su Facebook, Instagram, Youtubeu, Twitter, Google +, Snapchat i ostale. Prije nekoliko godina ljudima je bilo sasvim normalno okupljati se, družiti i razgovarati uživo, kod kuće ili u prirodi, no danas to više i nije tako. Kako je digitalizacija napredovala tako su se stvorile mnoge društvene mreže bez kojih se danas ne može normalno funkcionirati. Društvene mreže omogućuju nam uspostavljanje novih kontakata, komuniciranje sa osobama koje ne žive u našoj blizini, uvid u razna događanja, vijesti u svijetu i kod nas te još mnogo toga.

Najpopularnija društvena mreža je Facebook. Dostupna je svima i danas je ima najveći dio ljudske populacije. Mreža omogućava razmjenu informacija u bilo kojem trenutku, s bilo kojeg mjesta s poznatim i nepoznatim ljudima. Mogućnosti Facebooka prepoznate su i u sustavu odgoja i obrazovanja pa neke ustanove otvaraju profil na Facebooku. S obzirom na mogućnosti mreže, ti profili mogu biti javnog ili zatvorenog tipa, što ovisi o politici vrtića i razvojnim ciljevima ustanove (Slunjski, 2011). Administrator profila, najčešće zaposlenik vrtića, u skladu s politikom ustanove kreira sadržaje koji će biti javni i dostupni svima radi promidžbe i reklame ustanove. Drugi je oblik onaj zatvorenog tipa koji okuplja ciljanu skupinu ljudi, što mogu biti svi roditelji korisnici usluge ustanove koju im djeca pohađaju i zaposlenici odnosno odgojitelji. Tako roditelji i odgojitelji mogu dobiti informacije vezane uz događanja u cijelom vrtiću, npr. organiziranje tematskih roditeljskih sastanaka, obilježavanje nekih datuma na razini cijelog vrtića. Postoji mogućnost otvaranja profila za samo jednu odgojnu skupinu koju administriraju odgojitelji, a preko tog profila odgojitelji komuniciraju s roditeljima uz pomoć teksta, fotografija i videozapisa. Otvaraju se diskusije, rješavaju problemi, organiziraju druženja, razmjenjuju informacije.

Osim ustanove, pokretači mogu biti i roditelji – to se prepoznaje kao pozitivna inicijativa roditelja za poticanje i razvoj suradničkog i partnerskog odnosa. Svaka roditeljska inicijativa treba biti podržana, a ako je potrebno, mogu se ponuditi

podrška i pomoć odgojitelja. Od velike je važnosti predstaviti pravila ponašanja u grupi.

5.4. Video i foto dokumentacija

Jedan od suvremenih oblika suradnje koji se u zadnje vrijeme koristi mnogo više nego prije jest video i foto dokumentacija. Netko možda nikada ne bi niti pomislio da bi video i foto dokumentacija mogla biti jedan od oblika suradnje koji će pomagati prilikom praćenja pojedinog djeteta. Video i foto dokumentacija uvelike pomaže odgojiteljima, roditeljima no i djeci. Uz pomoć video i foto dokumentacija odgojitelji i roditelji imaju kvalitetniji uvid u interese djece te njihovo ponašanje, socijalizaciju i ostalo. Video i foto dokumentacija je trajna, ono što je zabilježeno ostaje. Ovaj oblik dokumentacije može pomoći u donošenju važnih odluka o djetetu, no može pomoći i u otkrivanju određenog problema ili pak napretka djeteta. Uz pomoć video i foto dokumentacije odgojitelji mogu zabilježiti razne aktivnosti i video zapise vezane uz svakodnevne aktivnosti u vrtiću. Svako dijete može imati svoj osobni portfolio, u ovom slučaju virtualni. Tamo će biti zabilježene djetetove fotografije i razni video zapisi iz vrtića u kojima je dijete sudjelovalo. Na kraju pedagoške godine roditeljima se taj virtualni portfolio može staviti na DVD ili USB-stick te će to imati za uspomenu na vrtić. Isto tako roditelji će kroz zajedničko gledanje s djecom i obitelji moći komentirati razne situacije u kojima je dijete sudjelovalo. Roditelji na taj način imaju mogućnost dobiti mnoštvo informacija koje možda ranije nisu zamijetili te će im to pomoću daljnjem odgoju njihova djeteta.

5.5. Prednosti i nedostaci suvremenih oblika suradnje

Autori Madianou i Miller (2012) navode prednosti i nedostatke suvremene komunikacije putem digitalnih medija. Tako navode da su prednosti:

- Brzina-ušteda vremena svih sudionika
- Trenutno dobivanje i prenošenje informacija
- Ostaje trag elektroničke pošte (pisani oblik)
- Moguće je komunicirati u bilo koje vrijeme
- Moguće je odabrati ton govora

- Brz i povoljan način komunikacije

Nedostatci tog načina komunikacije jesu:

- Prenošnje samo kratkih informacija
- Nemaju svi roditelji dostupno računalo niti pristup internetu
- Nedovoljna informatička pismenost
- Mogućnost propuštanja obavijesti zbog neredovite provjere dobivene pošte

Samim razvojem tehnologije može se očekivati i napredak, odnosno razvoj mnoštva suvremenih oblika suradnje. Mladim i zaposlenim roditeljima ovakav način suradnje odgovara. Većina mladih roditelja ima pristup internetskoj mreži, ali i tehnologiji. Uz pomoć raznih aplikacija roditelji također mogu dobiti uvid u ponašanje i interese vlastitog djeteta, uz pomoć prijenosa video i foto dokumentacije. Roditelji tada imaju mogućnost pratiti svoje dijete na jedan suvremeni i noviji način.

ZAKLJUČAK

Na temelju ovog završnog rada može se zaključiti kako je suradnja između odgojno-obrazovne ustanove i obiteljske zajednice, odnosno roditelja, zaista jedan neizostavan i ključan čimbenik koji vodi ka cjelokupnom razvoju djeteta, ali i uvelike utječe na poboljšanje kurikulumu vrtića. Kroz ovaj rad bilo je moguće upoznati se sa tradicionalnim i suvremenim oblicima suradnje, odnosno njihovom podjelom. Isto tako postojala je i mogućnost uočavanja prednosti i nedostataka pojedinih oblika suradnje. Vrlo je važno da su roditelji od samoga početka otvoreni i spremni za suradnju na relaciji vrtić-obiteljska zajednica. Roditelji bi trebali biti aktivni sudionici u vrtiću kako bi pridonjeli cjelokupnom razvoju svoga djeteta, ali i samoj odgojno-obrazovnoj ustanovi. Wojcicki (2019) govori kako je suradnja moguća samo ako ima solidan temelj u povjerenju i poštovanju. Tako je i u suradnji između roditelja i odgojno-obrazovne ustanove, ako ne postoji temelj u dvije najvažnije sastavnice suradnje, teško da će i suradnja na toj relaciji biti uspješna i kvalitetna. Odabir modaliteta, odnosno oblika suradnje individualna je stvar odgojno-obrazovne ustanove, odgojitelja i roditelja. Svaka odgojno-obrazovna ustanova i njeni zaposlenici, ali i roditelji imaju pravo izbora oblika suradnje prema vlastitim mogućnostima i potrebama. Obzirom na razvoj tehnologije dolazi i do povećanja suvremenih oblika suradnje, no nije nužno da se koriste samo suvremeni oblici suradnje, a da se pritom tradicionalni oblici suradnje zapostave, već suprotno. Važno je da određeni oblik suradnje odgovara i roditeljima, ali i odgojiteljima. Kvalitetnoj suradnji uvelike pomaže kompetentnost odgojitelja. Ukoliko je odgojitelj otvoren za promjene, spreman na cjeloživotno učenje i usavršavanje, istraživanje, propitkivanje vlastite prakse, suradnju i refleksiju sa ostalim odgojiteljima, tada će zasigurno napredovati i njegov odnos u suradnji sa roditeljima. I na samome kraju, najvažnije je za reći kako je cilj zajedničke suradnje između odgojno-obrazovne ustanove i obiteljske zajednice dobrobit djeteta.

LITERATURA

1. Blue-Banning, M., Summers, J. A., Frankland, H. C., Nelson, L. L., Beegle, G. (2004). *Dimensions of family and professional partnerships: Constructive guidelines for collaboration*. *Exceptional Children*, 70, 167-184.
2. Diković, M., Tatković, N., Tatković, S. (2016). *Pedagoško-psihološki aspekti komunikacije*. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli.
3. Dunst, C. J. (2004). *An integrated framework for practicing early childhood intervention and family support*. *Perspectives in Education*, 22 (2), 1-16
4. Dunst, C. J., Trivette, C. M. (2010). *Family-centered helping practices, parent-professional partnerships, and parent, family, and child outcomes*, in: Christenson, S. L., Rechly, A. L. (ed.) *Handbook of school – family partnership*, Taylor and Francis, 362-379
5. Gluščić, J., Pustaj, M. (2008). *Priručnik za roditelje i odgojitelje*. Jastrebarsko: Vlastita naklada – Jasenka Gluščić.
6. Jeić, M., Kuljašević, K., Smiljanić, M. (2013). *Suradnja vrtića s roditeljima-primjeri dobre prakse*. *Dijete, vrtić, obitelj: Časopis za odgoj i naobrazbu predškolske djece namijenjen stručnjacima i roditeljima*, Vol. 19, No. 72, 5-6.
7. Ljubetić, M. (2007). *Biti kompetentan roditelj*. Zagreb: Mali profesor.
8. Ljubetić, M. (2012). *Partnerstvo obitelji, vrtića i škole-Vježbe, zadaci, primjeri*. Zagreb: Školska knjiga.
9. Ljubetić, M. (2014). *Od suradnje do partnerstva obitelji, odgojno-obrazovne ustanove i zajednice*. Zagreb: Element.
10. Madianou, M., Miller, D. (2012). *Migration and new media, Transnational Families and Polymedia*. Abingdon: Routledge.
11. Maleš, D. (2012). *Obitelj i obiteljski odgoj u suvremenim uvjetima*. *Dijete, vrtić, obitelj*, 18, 13-15
12. Mašković, T., Sokač, M., Droždan, D. (2019). *Od jaslica do škole, vodič za lakši proces prilagodbe na jaslice, vrtić i školu*. Zagreb: Odgojitelji u akciji j.d.o.o.
13. Milanović, M. (1997). *Pomozimo im rasti: priručnik za partnerstvo odgojitelja i roditelja u Programu psihosocijalne potpore djeci predškolske dobi*. Zagreb: RH, Ministarstvo prosvjete i športa.

14. Milanović, M., Gabelica Šupljika, M., Starc, B., Jukić Lušić, I., Pleša, A., Rajković, L., Šaravanja, A., Šarić, Lj., Modrić, N., Dragojević, Z., Profaca, B., Žižak, A. (2014). *Pomozimo im rasti*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
15. Miljak, A. (1996). *Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja*. Zagreb: Persona.
16. *Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* (2014). Zagreb: RH, MZOS. <<https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/odgoj-i-obrazovanje/nacionalni-kurikulum/nacionalni-kurikulum-za-rani-i-predskolski-odgoj-i-obrazovanje/3478>> Pristupljeno: 23.07.2020.
17. Rosić V. (2005). *Odgoj-obitelj-škola*. Rijeka: Naklada Žagar.
18. Rosić, V., Zloković J. (2003). *Modeli suradnje obitelji i škole*. Đakovo: Tempo d.o.o.
19. Slunjski, E. (2008). *Dječji vrtić: zajednica koja uči: mjesto dijaloga, suradnje i zajedničkog učenja*. Zagreb: Spektar media.
20. Slunjski, E. (2011). *Kurikulum ranog odgoja*. Zagreb: Školska knjiga.
21. Višnjić Jevtić, A., Visković, I., Rogulj, E., Bogatić, K., Glavina, E. (2018). *Izazovi suradnje, Razvoj profesionalnih kompetencija odgojitelja za suradnju i partnerstvo s roditeljima*. Zagreb: Alfa.
22. Wojcicki, E. (2019). *Kako odgajati uspješne ljude, jednostavnim lekcijama do iznimnih rezultata*. Zagreb: Profil.
23. *Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju* (2014). Zagreb: RH, MZOS. <<https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/odgoj-i-obrazovanje/zakon-o-predskolskom-odgoju-i-obrazovanju/3479>>. Pristupljeno: 22.07.2020.

PRILOZI

1. Tablica 1. *Razlike između suradnje i partnerstva obitelji i odgojno-obrazovne ustanove (Ljubetić, 2014., str. 6-8)*
2. Tablica 2. *Podjela modaliteta suradnje roditelja i odgojitelja u odnosu na ulogu koju u njemu imaju roditelji (Višnjić Jevtić, Visković, Rogulj, Bogatić i Glavina 2018., str.86)*

Izjava o samostalnoj izradi rada

Ja, Mateja Delinić, izjavljujem da sam ovaj rad izradila samostalno uz potrebne konzultacije, savjete mentora i uporabu navedene literature.

Potpis

Zahvala

Veliku zahvalnost, u prvom redu, dugujem svojoj mentorici dr. sc. Adrijani Višnjić Jevtić i sumentorici mr. Sanji Basti koje su mi omogućile pisanje završnog rada baš iz ovog kolegija, ali i pomogle svojim savjetima pri izradi ovog završnog rada uz mnogo strpljenja.

Veliko HVALA od srca!